Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovu, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
a administrațiune, piața mare, Târgulu Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 32. Brașovŭ, Vinerĭ, 12 (24) Februarie 1893.

Brașovŭ, 11 Februarie v.

Fatala instituțiune a Kișdedovurilorŭ a și începutŭ pe icĭ, pe colo a fi esploatată din partea patrioțilorŭ privilegiațĭ pentru de a se recomanda grației mai marilorŭ lorŭ.

Pentru ca sĕ fiă cu atâtŭ mai evidentă tendința agresivă și dușmănósă a acestei instituțiunĭ față cu naționile nemaghiare, inițiativa a luat'o și aicĭ societatea de maghiarisare din Clușiu, „Kultur egylet"-ulŭ ardelenescŭ, care cu „permisiunea" ministrului de culte și instrucțiune publică, s'a hotărîtŭ a deschide și susține în anumite centre șcóle pentru pregătirea și cualificarea doiceloru și îngrijitórelorŭ dela Kișdedovurĭ.

Unŭ asemenea centru este și orașulŭ nostru Brașovŭ, unde filiala de aicĭ a Kulturegylet-ului încă este autorisată din partea ministrului de a-șĭ deschide o asemenea școlă.

Deși pornirea este îndreptată directŭ în contra nóstră și deși procederea este cu atâtŭ mai revoltătóre, cu câtŭ s'a pusŭ în fruntea mișcării chiar cea mai urgisită și mai tendențiósă societate de maghiarisare: pe noi acésta n'are sĕ ne surprindă de locŭ, de óre ce e lucru de multŭ sciutŭ, că prin aducerea legei pentru Kișdedovurĭ s'a intenționatŭ tocmai ajungerea acelui scopŭ utopicŭ de maghiarisare, pe care îlŭ urmăresce și Kulturegyletulŭ ardelenescŭ. Identificarea Kișdedovurilorŭ cu Kulturegyleturile este prin urmare numai unŭ resultatŭ alŭ identității scopului ce-lŭ urmărescŭ, tocmai așa, precum permisiunea dată de guvernŭ Kulturegyleturilorŭ de-a organisa școle pentru cualificarea de doicĭ și îngrijitóre este o nouă dovadă, că guvernulŭ urmăresce aceleașĭ scopurĭ, ce le urmărescŭ societățile de maghiarisare.

Tóte aceste erau evidente și nu ne-au putută surprinde. Nu ne-a surprinsŭ așadér nicĭ apelulŭ ce l'a adresatŭ inspectorulŭ de școle reg. ung. din Brașovŭ către tóte autoritățile școlare de statŭ și confesionale, însciințându-le despre înființarea cursurilorŭ pentru cualificarea de doicĭ la Kisdedovurile susținute de Kulturegylet în Brașovŭ.

Ceea ce a trebuitŭ sĕ ne surprindă însĕ a fostŭ circulara cu totulŭ neînțelésă a veteranului protopopŭ română de aicĭ, prin care s'a grăbitŭ a rĕspunde la apelulŭ inspectorului de școle reg. ung. adresândŭ preoțilorŭ din protopopiatulŭ sĕu întrebarea, décă simtŭ necesitatea de a se folosi de aceste cursurĭ din Kișdedovurile maghiare?

Mai multŭ însĕ a trebuitŭ sĕ ne surprindă estrema stupiditate și rĕutate, cu care unŭ corespondentŭ de aicĭ alŭ ḑiarului „Tribuna" din Sibiiu, se folosesce de acelŭ *lapsus* alŭ bĕtrânului protopopŭ, nu numai spre a arunca cu noroiu în mai marii bisericei, ci spre a bârfi totodată în modulŭ celŭ mai nerușinatŭ și în contra organului nostru.

Este sub demnitatea nóstră de a încerca măcarŭ sĕ ne apĕrămŭ față cu astfelŭ de bârfelĭ și insulte puerile, când ca o carte deschisă stă înaintea publicului purtarea organului nostru în cestiunea Kișdedovurilorŭ, pe care acelŭ corespondentŭ nicĭ că o înțelege.

Dér fiindcă asemenĭ apucăturĭ de a da alarmă din câte unŭ incidentŭ parțialŭ și a striga „trădare", fără ca scriitorulŭ sĕ fiă capabilŭ de a judeca măcarŭ însemnătatea unorŭ astfelŭ de învinuirĭ, se repetŭ totŭ mai multŭ și devinŭ aprópe ḑilnice, atragemŭ atențiunea Românilorŭ de bine asupra acestei triste aparițiunĭ și-i rugămŭ de a fi cu multă băgare de sémă și cu multŭ sânge rece față cu asemenĭ bârfelĭ pătimașe.

Pentru liniștirea cetitorilorŭ noștri suntemŭ în posițiune de a le comunica, că, precum aflămŭ acuma, acea circulară protopopéscă dată fără de învoirea prealabilă a consistorului din Sibiiu, din propria inițiativă a d-lui protopopŭ, a și fostŭ deja retrasă din parte-i.

CRONICA POLITICĂ.

— 11 (23) Februarie.

Ḑiarulŭ săsescŭ „Sieb. D. Tageblatt" din Sibiiu se ocupă în articululŭ de fondŭ din 22 Febr. cu **esaminarea maghiară a învĕțătorilorŭ**. Fóia săséscă se plânge, că „supraveghiarea" statului dă guvernului mijlóce de-a întra în viéța interióră a școlei. O mulțime de cărțĭ didactice și charte oprite arată în deajunsŭ ingerința guvernului. Cercurile conducĕtóre ale poporului maghiarŭ privescŭ pe Germanĭ ,ca pe nisce propagatorĭ ai pangermanismului Ei bănuescŭ, că Germanii din Ungaria stau în legăturĭ secrete cu imperiulŭ germanŭ. Pentru aceea trebue Germanulŭ strîmtoratŭ, datŭ la o parte, séu mai bine nimicitŭ. „Noi Sașii voimŭ ca pe teritoriulŭ statului ungarŭ, *servindŭ interesele acestuia*, sĕ ne susținemŭ cultura nóstră germană, sĕ o desvoltămŭ pentru folosulŭ generalŭ. Problema statului este, ca sĕ ne promoveze în nisuința acésta a nóstră. Dér ce vedemŭ? Tocmai politica școlară a guvernului țintesce a împedeca activitatea nóstră culturală. Câtŭ de adâncŭ o simte acésta poporulŭ nostru, se póte ḑilnicŭ vedé și audi. Trebue sĕ avemŭ în școlile nóstre învĕțătorĭ germanĭ harnicĭ. Esamenulŭ maghiarŭ ne împedecă la acésta. Poporulŭ săsescŭ nu póte și nicĭ nu va lăsa ca sĕ i-se ia caracterulŭ *germanŭ* alŭ școlelorŭ sale, nicĭ pe cale déptă nicĭ pe cale piedișă." Ce ḑicŭ la acésta percuinații dela „Pester Lloyd", carĭ la orĭ ce ocasiune, când e vorba despre Românĭ, voiescŭ sĕ ne îmbete cu „deplina mulțămire a Sașilorŭ?"

*

Catolicii ungurĭ au începutŭ, în timpulŭ din urmă, o mare **mișcare contra căsĕtoriei civile**. De curêndŭ s'a ținutŭ o astfelŭ de adunare în Șopronŭ. In vorbirea sa de deschidere, contele Mauriciu Nicolau *Eszterhazy* ḑise, că nicăiri nu s'a manifestatŭ, ca în Ungaria, puterea civilisatorică a catolicismului. Semnul religiei catolice este crucea, care se află și în emblema țĕrii. Crucea a fostŭ arma țĕrii contra Turcilorŭ. Cu durere însĕ ar vedé, décă arma crucei ar trebui érășĭ sĕ se foloséscă contra ireligiosității moderne. *De presentŭ însĕ amenință pericolulŭ unui astfelu de rĕsboiu*, în fața căruia *societatea catolică trebue sĕ se organiseze pe totă linia.* Trebue făcută *autonomia catolică*, care pornindŭ de susŭ sĕ centralieze în josŭ puterile trebuincóse Mai ḑise contele, că în viitorulŭ programŭ catolicŭ va trebui sĕ se pună și cestiunea scoială, deslegare, ce însușĭ Papa o urgitéză. Noi, ḑise în fine contele, nu vremŭ rĕsboiu, dér nicĭ nu ne vomŭ da îndĕrĕtŭ dinaintea luptei, décă contrarii noștri ne atacă. — Foile unguresci suntŭ pline cu raporturi despre acéstă adunare a catolicilorŭ la care au participatŭ cam 2000 persóne. „*Magyar Hirlap*" vorbindŭ despre acéstă adunare prevestesce o luptă desperată între guvernŭ și catolici, luptă care va avé triste urmări pentru țéră.

Circulară în causa alegerei de Metropolitŭ.

(Urmare și fine)

„După încheiarea acestora domnulŭ episcopŭ, comisarŭ regescŭ esmisŭ, va ține érășĭ cuvêntare și pe alegĕtorĭ îi

---

FOILETONULŬ „GAZ TRANS."

O escursiune

din Făgărașŭ prin comuna Breaza la muntele Smida și Trăsnita și de aicĭ peste vêrfulŭ Bândii și vêrfulŭ Urlii, la Tripon, curmătura și vêrfulŭ Zêrnei și la vêrfulŭ Ludișorului și inapoi pe plaiulŭ Brezei. Steluțele de munte (Edelweiss, Lănărică) din „Trăsnita."

(Fine.)

Cum suiamŭ prin golŭ, vĕḑêndŭ mulțimea turmelorŭ și păstorii din împrejurime, începurămŭ sĕ chiuimŭ, după cum se obicĭnuesce la atarĭ escursiunĭ. Echoulŭ ne repeția pré frumosŭ chiotele nóstre și pe lângă echo auḑimŭ de-odată și o chiuitură de voce de femeiă: *Uiu-iu-mĕ iu*! Indată am observatŭ, că vocea vine dintr'o depărtare mare. Noi am repețitŭ chiuiturile, la carĭ érășĭ rĕspunḑêndŭ echoului și deosibitŭ și vocea de femeiă acuma am pututŭ vedé, că rĕspunsulŭ vocei femeescĭ venea dela o băciță, ce eșise afară înaintea stânei din Trăsnita, care se vedea bine din loculŭ, pe unde urcamŭ noi.

Era adecă o băciță dela stâna din Trăsnita, care rĕspundea și ea din rĕsputerĭ la chiotele nóstre, rĕspundea voinicesce, de rĕsunau văile. Am totŭ urcatŭ așa chiuindŭ și rĕspunḑêndŭ, până am lăsatŭ din vedere stâna și pe voiósa băciță.

In fine, după o călĕtoriă cam de 3 óre, socotite de când plecaserămŭ dela casa societății carpatine din Smida, trecêndŭ muchea muntelui, am ajunsŭ érășĭ la bordeiulŭ miórelorŭ din Smida, unde ne lăsarămŭ caii și puținulŭ bagagiu.

Fórte impresionatŭ de puterniculŭ efectŭ, ce mi-l'a făcutŭ escursiunea la Trăsnita, esclamaiu: Unŭ poetŭ talentatŭ și afecționabilŭ pentru frumsețile naturei, sĕ lŭ ducĭ la Trăsnita, sĕ-lŭ ducĭ în fermecătorulŭ, dér tot-deodată și înspăimântătorulŭ domeniu alŭ steluțelorŭ, sĕ se convingă elŭ însușĭ, sĕ vadă cu proprii sĕi ochĭ, ce este acolo, și apoi cu însuflețire sfântă sĕ cânte în poesiă sĕlbatică frumsețа, farmeculŭ locului și alŭ frumóselorŭ lui florĭ, cum și sórtea nenorociților muritorĭ, carĭ s'arŭ apropia cu neprecauțiune de aceste locurĭ.

Am încălecatŭ și luându-ne rĕmasŭ bunŭ dela păstorulŭ dela mióre, am plecatŭ către Urlea și Triponŭ la loculŭ stîlpului nr. 212.

Din Smida la Urlea și Triponŭ calea duce prin întinsulŭ tufișŭ de sneapenĭ din Smida, apoi înaintândŭ mai departe pe cóstele cele repeḑĭ și petróse de acolo, ajungĭ în poenița de către Bresciόra, de sub cheia Bîndii, unde corpolentulŭ conte Bethlen Gábor, la o vênătóre de capre negre, arangiată în véra anului 1889 de deputatulŭ dietalŭ Horváth Gyula, pe neașteptate fiindŭ scuturatŭ josŭ de calulŭ sĕu obositŭ, se lovi într'o pétră și suferì o contusiune grea la unŭ genunche, ce însĕ i s'a vindecatŭ fără nicĭ o urmare rea. Din acéstă poeniță îndată ajungĭ în podeiulŭ din muchea muntelui dintre Bresciόra și valea Sâmbetei în fața cheei Bîndii prin carea trecêndŭ pe poteca de pe cósta muntelui, ajungĭ sub vêrfulŭ Bîndii și apoi la Urlea și Triponŭ.

De óre-ce ni s'a spusŭ, că lucrătorii cu stîlpulŭ au pornitŭ încă tare de diminéță de aicĭ dela bordeiu, éră ceilalțĭ membrii ai comisiunei încă trecuseră deja pe aci, am silitŭ puținŭ caii și înaintândŭ prin muntele, ce acum pe aicĭ începuse a fumega de norĭ deșĭ suflațĭ de vêntŭ cu vehemență, pe la 12 óre din ḑi am ajunsŭ la loculŭ stîlpului nr. 212, de asupra locului Urlii sub vêrfulŭ Triponului (înaltŭ de 2479 metri) unde am statŭ până la $1^1/_2$ óre după améḑĭ, de am prânḑitŭ și am așeḑatŭ stîlpulŭ în stâncă.

Câtŭ am statŭ aci se înseninase éră câtŭ de bine.

Dela loculŭ stîlpului se vedea fórte bine pré frumosulŭ și marele lacŭ alŭ Urlii, cu apa lui curată, cristalină, se vedeau pré bine așa numitele „căldările Urlii" și întrégă valea lui Mogoșŭ, cu turmele ce păsceau pe acolo.

Ne-am decisŭ sĕ nu ne întórcemŭ pe la Smida, pe unde am suitŭ, ci sĕ mergemŭ înainte către Zîrna și la vêrfulŭ Ludișorului și de aci sĕ coborîmŭ pe plaiulŭ Brezei, ce este în frontiera către Câmpu lungŭ în România.

Am plecatŭ și ținêndŭ direcțiunea arătată, cum înaintamŭ ni-se deschidea înaintea ochilorŭ una după alta deosebite panorame, care de care mai frumóse și mai încântătóre. Se vedeau pe cóstele din înprejurime înșiruite în lungĭ și dese rêndurĭ, prin verḑile pășiunĭ, multe turme de oi și mióre cu păstorii lorŭ, carĭ din când în când câte unulŭ trecêndŭ înaintea turmei, bătea cu băta (toiagulŭ) în pămêntŭ și dândŭ unŭ deo-

dimite; la acésta rĕspunde respectivulŭ încredinţatŭ alŭ capitolului, însĕ înainte de ce s'ar depărta, ţinŭ oficiu divinŭ de mulţămită şi numai după terminarea acestuia se vorŭ depărta.

„De sine se înţelege, că clerulŭ alegĕtorŭ pe timpulŭ alegerii se va provedé cu toţĭ articulii de nutremêntŭ pe spesele beneficiului archiepiscopescŭ; în privinţa acésta recercŭ pe Magnificenţa Ta, ca şi în acéstă direcţiune sĕ dispui în conţelegere cu comitele-supremŭ alŭ comitatului Albei inferióre.

„Mai încolo recercŭ pe Magnificenţa Ta, ca în conformitate cu procedura observată cu ocasiunea alegerii rĕposatului Dr. Ioanŭ Vancea, sĕ binevoescĭ a conchiăma la efectuirea alegerii în Blaşiu pe cei îndreptăţiţĭ a esercita dreptulŭ de candidare trină, întru câtŭ aceştia se află de presentŭ în sînulŭ archidiecesei gr. cat. de Alba-Iulia. Prin Magnificenţa Ta se vorŭ chiăma aceştia: a) membrii capitolului metropolitanŭ, adecă fiă care din întregŭ capitululŭ; b) vicarii foranei archiepiscopescĭ; protopopii actualĭ (archidiaconii); d) viceprotopopii; e) egumenulŭ ordinului sfântului Vasile din Blaşiu; f) doi aleşĭ ai corpului profesoralŭ de acolo, ca representanţĭ ai acelui ordŭ; g) vei provoca Magnificenţa Ta pe protopopii archidiecesei, ca în anumitŭ rĕstimpŭ sĕ ţină sinóde preoţescĭ protopopescĭ, în carĭ fiă-care protopopiatŭ sĕ alégă doi representanţĭ, afară de purtătorulŭ oficiului protopoposcŭ, care şi altcum din oficiu are a se înfăţişa la alegere.

„Toţĭ se vorŭ conchiăma aşa, ca în ḑiua ce precede ḑilei defipte pentru alegere, încă înainte de améḑĭ sĕ fiă dadatorĭ a se presenta în Blaşiu.

„Şi după ce în sensulŭ Preaînaltei hotărîrĭ a Majestăţii Sale cesareă şi reg. apostolice cu capabilitatea de alegere séu cu dreptŭ de votŭ trebue sĕ se investéscă şi acele protopopiate, carĭ şi înainte de acésta au eserciatŭ înrîurinţă la alegerea de episcopŭ, respective de archiepiscopŭ, deşi de presentŭ nu se mai ţinŭ de archidiecesă, ci unele suntŭ anexate la diecesa Lugoşului şi mai multe la a Gherlei, pentru aceea am onóre a încunosciinţa pe Magnificenţa Ta, că am recercatŭ pe domnii episcopĭ de Lugoşŭ şi Gherla, ca pe astfelŭ de îndreptăţiţĭ din respectivele lorŭ diecese sĕ-i cheme la alegere; aşa-déră se vorŭ convoca: Prin domnulŭ episcopŭ alŭ Lugoşului: a) vicarulŭ foraneu episcopŭ şi parochŭ-protopopŭ în Haţegŭ Ioanŭ Janza; b) protopopulŭ din Hunedóra, şi tot-odată parochŭ acolo Ioanŭ Popŭ, c) protopopulŭ districtului Bobâlnei şi parochŭ în Săcărîmbŭ Augustinŭ Blăjanŭ; d) administratorulŭ protopopescŭ alŭ districtului Cugirului şi parochŭ în Orĕştiă Stefanŭ Popŭ.

Prin domnulŭ episcopŭ alŭ Gherlei: a) Vicarulŭ foraneu episcopescŭ alŭ Rodnei; b) vicarulŭ foraneu episcopŭ alŭ Silvaniei; c) administratorulŭ protopopescŭ alŭ districtului Logiardului; d) administratorulŭ protopopescŭ alŭ Lăpuşului unguresoŭ (mai nainte alŭ Lăpuşului-românescŭ); e) protopopulŭ din Băseştĭ; f) viceprotopopulŭ districtului Periceiului; g) viceprotopopulŭ districtului Becleanului; h) viceprotopopulŭ districtului Câticăului; i) viceprotopopulŭ districtului Nireşului mare; j) viceprotopopulŭ districtului Crasnei (de presentŭ totŭ acela, care e şi vicarŭ foraneu episcopescŭ alŭ Silvaniei); k) administratorulŭ protopopescŭ alŭ districtului Buzei; l) viceprotopopulŭ Gherlei (mai nainte alŭ Ormanului); m) viceprotopopulŭ Eriului; n) vice-protopopulŭ Ciocmanului; o) v.-protopopulŭ Notăgului (mai de multŭ alŭ Odorheiului de Someşŭ; p) vice-protopopulŭ Bistriţei; q) viceprotopopulŭ districtului Giulei; r) v.-protopopulŭ districtului Secului; s) administratorulŭ protopopescŭ alŭ districtului Retégului; t) viceprotopopulŭ districtului Tăşnad-Sarvadului; u) administratorulŭ protopopescŭ alŭ districtului Ciceu-Cristurului; v) vice-protopopulŭ Şomcutei; w) viceprotopopulŭ districtului Sân-Margitei (mai de multŭ alŭ Gherlei; x) viceprotopopulŭ districtului Oarţei de josŭ; y) viceprotopopulŭ districtului Vadului; z) viceprotopopulŭ districtului Ipului; aa) viceprotopopulŭ districtului Surducului; bb) viceprotopopulŭ districtului Samsondului; cc) viceprotopopulŭ districtului Bredului.

„Afară de aceştia atâtŭ din diecesa Lugoşului, câtŭ şi din a Gherfei câte doi representanţĭ ai tracturilorŭ protopopescĭ, care mai înainte se ţineau de diecesa Blaşiului, dér acum suntŭ anecsate la aceste diecese, computândŭ aci şi districtele Rodnei şi Vălcăului.

„Şi aşa cu privire la aceste două diecese, adecă a Lugoşului şi Gherlei se conchiamă toţĭ aceia, carĭ cu privire la archidiecesă suntŭ a se conchiăma ca îndreptăţiţĭ după punctele b, c, d şi g, şi carĭ din partea sa vorŭ urma aceeaşĭ procedură, ca şi cei din archidiecesă, numai câtŭ cu privire la tóte agendele lorŭ vorŭ fi provocaţĭ prin respectivii lorŭ episcopĭ.

„In fine, deórece după ritulŭ şi disciplina bisericéscă a bisericei gr. cat. în înţelesulŭ canónelorŭ, episcopii comprovincialĭ, carĭ adecă suntŭ în aceeaşĭ metropoliă, au dreptŭ la alegerea metropoliţilorŭ; influenţa sufraganilorŭ aparţinĕtorĭ metropoliei, adecă a domnilorŭ episcopĭ gr. cat. de Gherla, Lugoşŭ şi Oradea-mare în înţelesulŭ acela se va validita la alegerea metropolitului de Alba-Iulia, că cu privire la cei trei indiviḑĭ eclesiasticĭ, carĭ vorŭ fi obţinutŭ cele mai multe voturĭ la alegerea îndeplinită prin clerŭ, se va cere prin mine şi părerea domnilorŭ episcopĭ sufraganĭ şi declaraţiunea lorŭ întemeiată, ce va avé sĕ se iee în consideraţiune.

„In cele mai înainte desfăşnrate se cuprindŭ acele dispositunĭ, carĭ spre orientare amŭ doritŭ a le comunica Magnificenţei Tale cu privire la esecutarea alegerii candidaţilorŭ pentru completaraa scaunului archiepiscopescŭ, — datŭ în Budapesta în 17 Ianuarie 1893. Conte Csáky“.

Acestŭ înaltŭ rescriptŭ ministerialŭ a fostŭ întregitŭ prin altulŭ de dtto 30 Ianuarie n. c. Nr. 155 presidialŭ, în care se spune apriatŭ, că representanţii districtelorŭ protopopescĭ nu se vorŭ alege după numĕrulŭ districtelorŭ protopopescĭ, ce au esistatŭ în archidiecesă la anulŭ 1868, şi că prin urmare numai cele 32 districte protopopescĭ, carĭ esistă astăḑĭ au sĕ trimită câte 2 representanţĭ. Astăḑĭ însĕ, precum se scie, esistă în archidiecesă următórele protopopiate: 1. Aiudŭ; 2 Alba-Iulia; 3. Almaşiu; 4. Arieşiu; 5. Biia; 6. Blaşiu; 7. Cătina; 8. Cichindealŭ; 9. Cluşiu; 10. Coşiocna; 11. Dergea; 12. D.-S.-Martinŭ; 13. Ernotŭ; 14. Faragău; 15. Giurgeu; 16. Ibaşfalău; 17. Indolŭ; 18. Ludoşiu; 19. Mediaşŭ; 20. Morlaca; 21. M.-Oşorheiu; 22. Uióra; 23. Odorheiu; 24. Pogaceua; 25. Reghinŭ; 26. Roşia; 27. Sebeşiu; 28. Sibiiu; 29. Trei-Scaune; 30. Turda; 31. Veneţia-inf.; 32. Voila.

Pe basa celorŭ de mai susŭ dispunemŭ decĭ următórele:

1. Fiăcare purtătorŭ de oficiu protopopescŭ, adecă protopopŭ actualŭ, viceprotopopŭ, va convoca pe toţĭ preoţii tractului sĕu la sinodŭ protopopescŭ pe ḑiua de 30 Martie n. c., adecă pe Joia din sĕptĕmâna, ce precede Duminecei Floriilorŭ. Er fiindcă Vicariulŭ Făgăraşului are sub jurisdicţiunea sa două protopopiate şi anume pe alŭ Veneţiei inferióre şi alŭ Voilei, va convoca separatŭ pe preoţii din tractulŭ Veneţiei şi seperatŭ pe cei din tractulŭ Voilei, însĕ totŭ pe ḑiua amintită, ţinêndŭ mai întâiu sinodŭ cu preoţii din tractulŭ Veneţiei şi după aceea cu cei din tractulŭ Voilei.

Sinódele aceste se vorŭ deschide cu invocarea spiritului sântŭ, adecă cu rugăciunea „Impĕrate cerescŭ“, cerându-se cu tótă pietatea darulŭ lui Dumneḑeu, care sĕ lumineze minţile şi sĕ îndrepte inimile preoţilorŭ coadunaţĭ la acestŭ actŭ atâtŭ de momentuosŭ. După invocarea spiritului sântŭ se vorŭ alege cu voturĭ secrete câte doi deputaţĭ din fiăcare tractŭ protopopescŭ, însĕ aşa ca purtatoriulŭ oficiului protopopescŭ, care din oficiu are dreptŭ de alegere la sinodulŭ electoralŭ, ce se va ţiné în Blaşiu, nu votéză şi în sinodulŭ protopopescŭ, ci acésta o facŭ numai preoţii tractului protopopescŭ respectivŭ. Deputaţii clerului tractualŭ trebue sĕ fiă aleşĭ de maioritatea absolută a celorŭ presenţĭ la sinodulŭ protopopescŭ. Despre acésta alegere se deduce protocolulŭ formalŭ, care se subscrie de purtătoriulŭ oficiului protopopescŭ, ca preşedinte şi de toţĭ preoţii, carĭ au votatŭ. Protocolulŭ acesta, provĕḑutŭ cu sigilulŭ tractului protopopescŭ, are sĕ se aştérnă din partea deputaţilorŭ tractualĭ înaintea comisiunei, care va verifica pe alegĕtorĭ la sinodulŭ electoralŭ, ce se va ţiné în Blaşiu, şi astfelŭ acelŭ protocolŭ va servi totodată şi ca credenţionalŭ.

Aşa dér din fiăcare districtŭ protopopescŭ va participa la alegere în Blaşiu trei persóne şi anume: doi deputaţĭ ai clerului şi purtătorulŭ oficiului protopopescŭ, numai din protopopiatele Veneţiei inferióre şi Voilei, carĭ de presentŭ nu au purtătorĭ de ofici protopopescĭ, ci se află sub jurisdicţiunea Vicarului Făgăraşului, nu vorŭ veni la Blaşiu câte trei indiviḑĭ, ci afară de Vicariulŭ Făgăraşului, care are votŭ virilŭ la alegerea, ce se va ţiné în Blaşiu, vorŭ veni numai câte doi, séu din ambele protopopiate la olaltă 4 deputaţĭ ai clerului.

2. Fiă-care îndreptăţitŭ a concurge cu votulŭ sĕu la alegerea metropolitului trebue sĕ şĭ întocméscă astfelŭ lucrurile sale încâtŭ în 15 Aprilie n. c., adecă Sâmbătă înainte de Dumineca Tomei, încă înainte de améḑĭ sĕ se afle în Blaşiu, spre a puté fi de faţă la lucrările pregătitóre pentru alegerea, ce se va ţiné în 16 Aprilie n. c.

3. Cele ce mai au sĕ le scie alegĕtorii, parte se cuprindŭ în rescriptulŭ înaltului ministerŭ citatŭ mai susŭ, parte le vorŭ afla după sosirea lorŭ la Blaşiu.

De încheiare rugămŭ pe toţĭ membri veneratului clerŭ archidiecesanŭ, ca împreună cu credincioşii încredinţaţĭ grijei lorŭ pastorale, sĕ înalţe rugăciunĭ fierbinţĭ către dumneḑeesculŭ păstorŭ alŭ Bisericei, adecă către Domnulŭ şi Dumneḑeulŭ nostru Isusŭ Christosŭ, pentruca cu darulŭ şi lumina sa ceréscă, sĕ ne conducă pe calea aceea, care ne póte asigura alegerea unui Archiepiscopŭ şi Metropolitŭ, după voia lui Dumneḑeu şi demnŭ urmatorŭ alŭ marilorŭ lui antecesorĭ.

Din şedinţa consistorului archidiecesanŭ ţinută în Blaşiu la 7 Febr. 1893.

Ioanŭ M. Moldovanŭ,
vicarŭ capitularŭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 11 (23) Februarie.

Slovacii contra căsătoriei civile. „Budapesti Hirlap“ primesce din Turocz Szt. Marton următórele informaţiunĭ: „Cam de o sĕptĕmână, advocatulŭ slovacŭ Dr. *Wanovicĭ*, a cerutŭ permisiune pentru ţinerea unei adunări, în care sĕ se protesteze contră căsĕtoriei civile. Fisolgăbirĕulŭ şi vicespanulŭ sciindŭ, că căsĕtoria civilă este numai unŭ pretextŭ pentru adunarea slovacă, nu i a datŭ permisiune. La acésta Dr. Wanovicĭ a apelatŭ la ministrulŭ în acésta afacere; ministrulŭ însĕ n'a rĕspunsŭ nimicŭ. Adunarea poporală era fixată pe 19 Februarie şi în acea ḑi nicĭ cu trenulŭ dela 2 óre n'a sositŭ rĕspunsulŭ ministrului, aşa că autorităţile n'au pututŭ lua nicĭ o mĕsură. După prânḑŭ la 3 óre fisolgăbirĕulŭ Lehotzky s'a dusŭ la hotelulŭ numitŭ *Dom* şi a spusŭ celorŭ de faţă, că adunare nu este permisŭ sĕ se ţină. După acésta Slovacii s'au pusŭ la mese sĕ-şĭ petrécă. Solgăbirĕulŭ s'a dusŭ sĕ raporteze vicespanului. După scurtă vreme vicespanulŭ Beniczky s'a dusŭ la *Dom* sĕ véḑă ce se întêmplă acolo. Intrândŭ în sală a veḑutŭ că protopopulŭ ag. ev. Horvath vorbesce contra căsĕtoriei civile, a opritŭ numai decâtŭ adunarea şi a datŭ poporului timpŭ de 5 minute, ca sĕ se depărteze. Apoi s'a dusŭ după gendarmĭ.... “— Ca în Rusia!

—x—

Balulŭ Ligei culturale din Drăgăşanĭ. Ni-se scrie din Drăgăşanĭ: In 31 Ianuarie st. v. 1893 s'a datŭ aicĭ unŭ frumosŭ balŭ în favorulŭ Ligei culturale. Unŭ publicŭ numerosŭ a luatŭ parte atâtŭ din Drăgăşanĭ, câtŭ şi din judeţulŭ Vêlcea şi Oltŭ. Printre asistenţĭ am vĕḑutŭ pe d lŭ Constantinŭ Herescu, prefectulŭ de Vêlcea, cu dómna. In acéstă ḑi d-lorŭ au fostŭ nunĭ la cununia d-lui Elia Marinescu, profesorŭ, cu d-şóra Elisa St. Creţianu. Acéstă frumósă păreche împreună cu familiile d-lorŭ au luatŭ asemenea parte la balŭ. Vĕḑui mai departe şi pe d-lŭ Lazarŭ Sp. Badescu, suprefectŭ din Drăgăşanĭ, dimpreună cu d-lŭ Dr. Popovicĭ, carĭ şĭ-au depusŭ tótă activitatea pentru reuşita balului. Deosebitŭ d-lŭ preşedinte alŭ Ligei Pavelŭ Lazarŭ cu dómna, au deschisŭ balulŭ, care a fostŭ de o rară animaţiă. Sosindŭ rêndulŭ mesei s'au ridicatŭ, între altele, toaste în sănĕtatea luptătorilorŭ pentru dreptatea şi libertatea poporului românŭ şi pentru buna reuşită a fraţilorŭ noştri de peste Carpaţĭ. Amŭ participatŭ cu toţii la toaste pentru astfelŭ de idei şi sentimente măreţe naţionale. Publiculŭ a petrecutŭ până la órele 4 diminéţa. Sperămŭ că vomŭ mai avé astfelŭ de petrecerĭ cu o reuşită materială aşa de buna. Precum sunt informatŭ balulŭ a datŭ, după acoperirea cheltuelelorŭ, unŭ venitŭ curatŭ de 700 de lei, care sumă se va înainta la destinaţiă. — *Răşinăreanu.*

---

sebitŭ chiotŭ scurtŭ, oiţele la acestŭ semnŭ din puterĭ fugeau la păstorŭ şi-lŭ încungiurau, grupându se împrejurulŭ lui cu unŭ sbieratŭ asurḑitorŭ. Tot-déuna când păstorulŭ dă sare oilorŭ, face aceste semne, adecă bate cu o bâtă în pămêntŭ şi le chiamă cu unŭ chiotŭ scurtŭ, aşa că ele la aceste semne, aşteptândŭ sĕ li-se dea sare, în fuga mare şi cu sberete generale se grupéză împrejurulŭ păstorului, care le chiamă astfelŭ. Când umblă la păşiune însĕ, de cele mai multe-orĭ le chiamă păstorulŭ după sine astfelŭ, fără sĕ le dea sare, ci numai pentru ca sĕ nu fiă lipsă a le mâna din urmă.

Când am sositŭ în curmătura Zîrnei la stîlpulŭ nr. 211, ne ese înainte din partea României subprefectulŭ Vlădescu şi inginerulŭ Săvuicu din Câmpulŭ lungŭ, la vederea cărora locot-colonelulŭ Segărcianu dechiară categoricŭ, că dênsulŭ acuma nu mai vine la Făgăraşŭ. Cu tóte, că începuse sĕ plouă, ne-am apucatŭ şi am făcutŭ procesŭ verbalŭ despre aşeḑarea stîlpului 212, apĕrându-ne hârtia contra plóei cu micile ploere, ce le aveamŭ cu noi.

După finirea lucrărei aşa în plóiă pe la 4 óre după améḑĭ, ni-am luatŭ rĕmasŭ bunŭ şi representanţii României au plecatŭ în josŭ pe muntele Leaota, ce este pe teritoriulŭ românŭ, faţă de curmătura Zîrnei de pe teritoriulŭ ungarŭ, éră noi trecêndŭ peste vêrfulŭ Zîrnei şi pe la vêrfulŭ Ludişorului pe plaiulŭ Brezei, am încunjuratŭ larga şi estinsa vale de acolo din stânga, numită „Langa“, şi apoi totŭ pe plai în josŭ, ce acuma ni-se părea că nu se mai finesce, séra pe la 9 óre am ajunsŭ în comuna Breaza, de unde totŭ în nóptea aceea am plecatŭ la Făgăraşŭ.

O escursiune pe timpŭ frumosŭ de véră dela Breaza prin Smida şi Trăsnita la vêrfulŭ Urlii şi Tripon, şi înapoi peste Zĕrna, pe plaiulŭ Brezei, este de mare interesŭ şi fórte plăcută, şi cu deosebire locurile dela Bîndea peste Urlea, Triponŭ, curmătura Zĕrnei, Ludişorulŭ şi Langăiţĭ oferă atâtea frumseţĭ ale naturei şi fermecătóre tablourĭ idilice, de vederea cărora nu te mai poţĭ sătura.

Făgăraşŭ, 1893.

Ioanŭ Turcu.

Ministrulŭ Hieronymi în Ardélŭ. Ministrulŭ de interne ungurescŭ, Carolŭ *Hieronimy* va face o călĕtoriă în Ardélŭ şi va face şi o visită alegĕtorilorŭ sĕi din cerculŭ Cojocna. Totŭ cu ocasia acésta ministrulŭ va face unŭ micŭ turneu prin câteva comitate, ca sĕ se informeze cum merge administraţia.

—x—

Nuvele necunoscute, de Eminescu. „Evenimentulŭ" din Iaşĭ spune, că s'ar fi descoperitŭ într'unŭ ḑiarŭ dispărutŭ mai multe nuvele de Eminescu, unele semnate, altele nu. Aceste din urmă s'au supusŭ unei cercetărĭ critice, pentru a se stabili déca în adevĕrŭ au fostŭ scrise de Eminescu. De asemenea s'ar fi găsitŭ o poesiă scrisă de Eminescu în limba germană. Tóte aceste scrierĭ uitate de publicŭ şi de poetŭ se vorŭ publica, probabilŭ, într'unŭ volumŭ.

—x—

Cutremurulŭ din Stromboli (Italia) devine din ce în ce mai violentŭ. Cutremurulŭ se întêmplă la intervale de câte 3—4 césurĭ. Vulcanulŭ aruncă lavă grósă şi pietrii marĭ. Este temere, că se vorŭ întêmpla nenorocirĭ. Ómenii nu dormŭ prin casele lorŭ, ci sub cerulŭ liberŭ.

—x—

Serată de recitaţiune. D-ra Elisabeta Tordai Grail va da o serată de recitaţiune în beneficiulŭ reuniunei Maria Dorothea, în 2 Martie n. c. Inceputulŭ la $7^1/_2$ óre séra. Bilete se potŭ căpĕta în librăria W. Hiemesch.

—x—

Musica militară va da Duminecă în 26 Februarie n. c. unŭ concertŭ în sala hotelului Europa. Intre altele se va esecuta piesa „Weltumseglung". Inceputulŭ la $^1/_2$8 óre séra Intrarea 30 cr.

Dacoromânismulŭ
şi politica culturală maghiară.
III.

Pretensiunile politice ale dacoromânismului.

Indată ce s'a făuritŭ dogma istorică, n'au pututŭ sĕ lipséscă multŭ timpŭ nicĭ pretensiunile politice, carĭ s'au răḑimatŭ pe dogma istorică. In 1791, episcopulŭ Ióna *Bobŭ*, în tovărăşiă cu *Gerasimŭ Adamovicĭ*, alŭ doilea episcopŭ alŭ eparchiei gr. or., care s'a organisatŭ îndată după unire, predau Majestăţii Sale împĕratului din Viena rugarea numită *Supplex libellus Valachorum.* In acésta cerŭ ca Majestatea Sa sĕ redea naţiunei române drepturile, pe carĭ, nu forţa legislativă, ci în urma nedreptăţirilorŭ timdului le-a perdutŭ, şi incă în decursulŭ vécului trecutŭ.

Tocmai o sută de anĭ s'au împlinitŭ dela primulŭ memorandŭ dela Viena.

Nu e nevoie sĕ mai spunŭ, că în rugarea acésta, drepturile pierdute se cerŭ pe basa şi cu argumentaţiunile teoriei şi învĕţăturilorŭ lui Şincai şi Major.

„Rugarea acésta" — ḑice Maniu, secretarulŭ Academiei din Bucurescĭ — este şi până în ḑiua de aḑĭ evanghelia şi catechismulŭ politicei Românilorŭ de dincolo de Carpaţĭ".

Dreptŭ preambulŭ alŭ acestui Memorandŭ a fostŭ *Revoluţia lui Horia şi Cloşca.* Acésta a fostŭ o simplă rĕsvrătire. Pe eroii ei de tristă aducere aminte îi călăuzia dorulŭ de rĕsbunare şi jafŭ, istoria română de mai târḑiu însĕ a eternisat'o ca pe-o revoluţiă condusă de mărețe idei naţionale. *Densuşianu*, care a scrisŭ istoria acestei revoluţii, ḑice: „Eternă gloriă va rĕmâné pentru poporulŭ românŭ, că deja în 1784 şĭ-a vĕrsatŭ sângele părĕu, în interesulŭ nimicirei ideilorŭ false de statŭ şi sociale, a nobilimei feudale şi a jobăgiei" (Revoluţiunea lui Horia, pag. 150). Fóia numită *„Adunarea Naţională"* (24 Iunie 1869) scrie: „Două marĭ evenimente din istoria modernă europénă au datŭ direcţiă, orĭ celŭ puţinŭ s'au născutŭ pe pămêntulŭ nostru la unŭ semnŭ datŭ 1) Revoluţia francesă, 2) Unitatea italiană şi germană. Revoluţia francesă nu este decâtŭ continuarea revoluţiei lui Horia, cu deosebirea, că cea a lui Horia, pe lângă direcţiă naţională, a avutŭ şi direcţiă socială". E de interesŭ a sci, că G. Maniu, în disertaţia sa din Martie trecutŭ, din sala Ateneului din Bucurescĭ, despre *Reciprocitatea ideilorŭ literare şi politice*, în ce chipŭ a încopciatŭ acéstă revoltă ţĕrănéscă cu mişcările istorice şi filologice ale lui Şincai, Major şi Clainŭ.

Că ce scopŭ măreţŭ umanitarŭ a avutŭ acéstă mare revoluţiă naţională, fórte frumosŭ ni-o esplică următórele cuvinte ale lui *Densuşianu*: „Căpitanii românĭ voiau sĕ estindă revoluţia peste întregŭ Ardélulŭ, a pustii nobilimea şi pe toţĭ Maghiarii, afară de aceia, carĭ s'au botezatŭ şi au primitŭ religiunea română. Acésta n'a fostŭ semnulŭ netoleranţei religionare, ci unŭ mijlocŭ sigurŭ pentru totala romanisare a Maghiarilorŭ. Domnia maghiară trebuia sĕ înceteze, şi ţéra sĕ ajungă în mânile Românilorŭ, se înţelege, sub suveranitatea casei austriace. Aceste au fostŭ ideile tradiţionale, carĭ s'au desvoltatŭ pe basa dreptului istoricŭ şi pe strevechimea Românilorŭ în Ardélŭ."

Istoriografia daco-română, înşghebată din teoriile lui Şincai-Major, a încopciatŭ fórte frumosŭ şi lanţulŭ tradiţiilorŭ revoluţiei valahe. Arată, că dela pretinsa revoluţiă valahă din 1437 începêndŭ, care a avutŭ dreptŭ urmare pierderea drepturilorŭ valahe, din timpŭ în timpŭ s'au repeţitŭ încontinŭ aceste revoluţii, ca unŭ protestŭ sângerosŭ contra tirăniei maghiare. Că la unii şi la alţii chiar şi *revolta lui Dozsa* încă este revoluţiă valahă, acésta nu prea geneză pe istoriografii valahĭ, carĭ susţinŭ seriosŭ, că marii oligarchĭ maghiarĭ: Gara şi soţii, au intrigatŭ mórtea lui Ladislau *Hunyadi* numai pentru-că acesta a fostŭ purtătorulŭ ideilorŭ naţionale române.

Décă luămŭ în mână opulŭ lui *Bălcescu* despre Mihaiu Vitézulŭ, putemŭ ceti nu numai continuitatea referitóre la origine, dér şi teoria referitóre la continuitatea tendinţelorŭ revoluţionare. Ne spune, că unirea într'unŭ statŭ a teritoriilorŭ locuite de Românĭ a trăitŭ în sufletulŭ fiă-cărui Românŭ, ca o dorinţă şi tradiţiă, şi că acésta şi în timpulŭ mai vechiu a fostŭ ceea ce este aḑĭ, adecă unŭ dreptŭ şi o datoriă şi pentru realisarea ei n'a fostŭ şi nu este nevoiă de altceva decâtŭ de o puternică spadă română. Ura contra tirăniei maghiare s'a incorporatŭ în fiă-care Românŭ şi din causa acésta orĭ şi de câte orĭ a fâlfâitŭ pe Carpaţĭ unŭ stindardŭ românŭ, întregŭ Ardélulŭ s'a cutremuratŭ: Românii de speranţă, tiranii însĕ de spaimă.

Prin aducerea înainte a acestui lucru m'am abătutŭ puţinŭ dela firulŭ istoricŭ alŭ studiului meu, dér am ţinutŭ de necesarŭ a arăta, că ce felŭ de florĭ a desvoltatŭ şi ce felŭ de fructe a produsŭ renascerea istorică română prin Şincai-Major-Clainŭ.

Chiarŭ şi din cele spuse este uşorŭ a vedé, că daco-românismulŭ s'a legănatŭ în légănŭ culturalŭ, şi pe lângă îngrijire literară a crescutŭ, ca pretensiune politică. Şi óre faţă cu acésta, ce a făcutŭ sciinţa maghiară, literatura şi politica ei? — *Nimicŭ.* Pe calea guvernului transilvanŭ *Supplex libellus* a fostŭ trimisŭ dietei unde, după datina străbună păstrată şi aḑĭ, s'a pusŭ *ad acta.* Guvernulŭ ţĕrii n'a vĕḑutŭ în elŭ nicĭ unŭ periculŭ, deşi numai şése anĭ au trecutŭ dela revoluţia lui Horia. Vréu sĕ observŭ numai atâtŭ, că rugarea acésta a concipiat'o unŭ funcţionarŭ de origine dintr'o familiă nobilă maghiară, consilierulŭ Méhes. Interesantŭ este a se sci, că preşedintele deputaţiei, care a dusŭ memorandulŭ românŭ în anulŭ trecutŭ la Viena, Dr. Ioanŭ Raţŭ, încă se trage dintr'o familiă nobilă maghiară şi că omulŭ încreḑutŭ şi sfătuitorŭ alŭ lui Horia în Viena, Stefanŭ Franciscŭ *Enyedi*, agentŭ de curte, încă a fostŭ nobilŭ maghiarŭ....

(Va urma.)

Reacţiunea în Ungaria.

Mare sensaţiune a produsŭ în Pesta unŭ articulŭ apărutŭ în „Frankfurter Zeitung" sub titlulŭ de mai susŭ, în care se discută raporturile politice din Ungaria, şi se dau deslușirĭ asupra disposiţiei cercurilorŭ curţii din Viena. Insăşĭ foile din Pesta admitŭ, că corespondentulŭ acestei foi, trebue sĕ fiă bine informatŭ. Eată cuprinsulŭ articulului din cestiune:

Cei ce stau în legătură aicĭ în Viena cu personalităţĭ, carĭ au atingere cu cercurile curţii, se vorŭ mira, că aicĭ nu se dă atenţiune raporturilorŭ cam desolate politice ale Austriei, pe când raporturile binişorŭ consolidate ale Ungariei suntŭ discutate cu mare interesŭ. In cercurile curţii, noulŭ ministru-preşedinte alŭ Ungariei Dr. Weckerle e privitŭ ca unŭ dibaciu politicŭ, dér n'au încredere în vitalitatea cabinetului sĕu. Caracteristicŭ este, că se vorbesce mereu de unŭ „ministerŭ de iérnă" ungurescŭ (numirea acésta sĕ i-o fi datŭ mai întâiu unŭ archiduce) şi se colportéză o mulţime de anecdote, ba chiar aserţiunĭ prea înalte, carĭ de ar fi numai în parte adevĕrate, ar lăsa sĕ apară situaţiunea ministeriului Weckerle ca desolată.

Vorbindŭ mai departe de causele căderii ministrului Szapary, corespondentulŭ fóiei germane ḑice, că numai cu mare greutate, împĕratulŭ şi-a datŭ învoirea sĕ se facă o „declarare principiară" în favórea căsĕtoriei civile obligatóre, şi precum a declarat'o de atuncĭ mai multorŭ episcopĭ, nu va concede nimicŭ mai multŭ ministrului Weckerle. Causa pentru care împĕratulŭ, care stă tare pe basa constituţiei, pare a fi în acestŭ casŭ neînduplecatŭ, este următórea: Adevĕraţii arangiatorĭ ai mişcării pentru căsătoria civilă, au fost aderenţii lui Tisza: ministrulŭ Csaky şi Szilagyi. Orĭ cui dintre ceilalţĭ miniştri li-ar fi creḑutŭ împĕratulŭ, că suntŭ însufleţiţĭ pentru căsĕtoria civilă, numai acestorŭ doi nu. Căcĭ e faptŭ, că contele Csaky în timpulŭ din urmă întrase în apele reacţiunei şi în cercurile curţii din Viena lua liberalismulŭ în zeflenea, pe câtă vreme mai spera ceva dela aceste cercurĭ. De unŭ timpŭ încóce însĕ, amăgitŭ s'a întorsŭ éraşĭ la liberalismŭ, dér şi-a perdutŭ prin acésta simpatia corónei, căcĭ împĕratulŭ nu urăsce nimicŭ mai multŭ, decâtŭ pe politicii, carĭ 'şĭ schimbă principiile. De atuncĭ contele Csaky n'a fostŭ sfătuitŭ nicĭ odată de către monarchŭ, nicĭ chiar în afacerile ce privescŭ resortulŭ sĕu propriu. Şi mai puţinŭ simpaticŭ la curte este ministrulŭ de justiţiă Szilagyi, care într'unŭ consiliu de miniştri a fostŭ documentatŭ, că întroducerea căsĕtoriei civile obligatóre în Ungaria este superfluă şi acum stă deodată în fruntea acelora, carĭ pretindŭ căsĕtoria civilă. Dr. Weckerle se ḑice, că a trebuitŭ sĕ ia în cabinetŭ pe Szilagyi numai în urma unei presiunĭ a lui Colomanŭ Tisza. Când i s'a presentatŭ noua listă de miniştri împĕratulŭ ar fi ḑisŭ către Weckerle: „Eu o voi duce cu el, căcĭ nu mai am de a face cu elŭ nimicŭ; cum o vei duce însĕ d-ta, acésta e tréba D-tale".

Când s'a presentatŭ noii miniştrii, împĕratulŭ a fostŭ atâtŭ de rece, încâtŭ toţĭ miniştri au părăsitŭ palatulŭ adêncŭ întristaţĭ. Pe scară ḑise Szilagyi către colegii sĕi, în modŭ cinicŭ: Cumcă aţĭ fostŭ daţĭ afară, aveţĭ sĕ mĭ mulţămiţĭ mie. De atuncĭ Szilagyi a fostŭ numai o singură dată în Viena, dér n'a fostŭ primitŭ de împĕratulŭ, şi la prânḑulŭ dela curte n'a fostŭ chiămatŭ.

Ambii miniştri, Csaky şi Szilagy, carĭ, după cum se vede, la curte nu prea suntŭ respectaţĭ, suntŭ purtătorii ideei liberale. La ei se alătură contele Ludovicŭ Tisza, ministrulŭ a latere, pe care însĕ aristocraţia vienesă îlŭ ignoréză. Una dintre cele mai ospitale case princiare merse atâtŭ de departe, de învită la tóte festivităţile pe secretarulŭ de statŭ din ministerulŭ a latere, pe ministrulŭ însĕ l'a trecutŭ cu vederea, deşi 'şĭ dedese carta de două orĭ. Contele Tisza e calvinŭ şi pentru acésta e unŭ spinŭ în ochii nobilimei catolice din Viena. Afară de aceea dênsulŭ e „conte numitŭ", căcĭ dela inundarea Seghedinului 'i s'a datŭ acestŭ rangŭ. In ultima liniă este dênsulŭ unŭ frate a lui Colomanŭ Tisza, pe care astăḑĭ 'lŭ urăscŭ în Viena, mai multŭ ca orĭ când. Se crede a se sci, că Coloman Tisza a fostŭ conducĕtorulŭ unei revoluţiunĭ de palatŭ, căreia a căḑutŭ jertfă contele Iuliu Szapary şi pe de altă parte în cercurile curţii se rĕspândesce credinţa, că căsĕtoria civilă obligatóre în Ungaria este perborată de poporŭ. Décă e adevĕratŭ, că împĕratulŭ înainte cu trei lunĭ a ḑisŭ către primatele Vazsary: „Mĕ dóre, că în camera deputaţilorŭ ungurĭ nu se află douĕḑecĭ politicĭ conservativĭ", atuncĭ se înţelege bucuria, care domnesce în cercurile curţii, deórece se scie, că în parlamentulŭ ungurescŭ şi cu deosebire în partida guvernamentală se înmulţescŭ pe ḑi ce merge adversarii pe faţă ai căsĕtoriei civile. Deja faptulŭ, că Dr. Weckerle si Coloman Tisza suntŭ aceia, carĭ au trebuitŭ în publicŭ sĕ róge pe adversarii programului guvernului sĕ nu iésă din partida guvernamentală, póte fi comentatŭ şi prin urmare e lesne de înţelesŭ, că aicĭ comentarele mergŭ până la limitea cea mai estremă....

Aicĭ se discută multŭ, că Coloman Tisza, care a începutŭ întréga agitaţiune în contra căsătoriei civile în clubulŭ partidei liberale maghiare, de atuncĭ n'a mai rostitŭ cuvêntulŭ: *căsĕtoriă civilă*, deşi agitaţiunea clericală în contra căsĕtoriei civile subminéză întréga Ungariă. In cercurile curţii vienese sĕ crede, că din causa acésta căsĕtoria civilă va fi luată dela ordinea ḑilei. Décă nu va succede a îndupleca pe Dr. Weckerle (care a lăsatŭ sĕ cadă libertatea cultului, pentru ca sĕ facă concesiunĭ episcopatului ungurescŭ), sĕ ştérgă din programulŭ sĕu căsĕtoria civilă, atuncĭ altulŭ (póte contele Iuliu Szapary?) o va face acésta.

Cercurile curţii se pare, că nu pré au încredere în liberalismulŭ ungurescŭ, căcĭ se presupune hotărîtŭ, că întréga partidă guvernamentală şi o mare parte a oposiţiei, ar lăsa acum sĕ cadă fără sgomotŭ căsĕtoria civilă, pentru care acum trei lunĭ au păşitŭ cu însufleţire în Ungaria. Cu unŭ cuvêntŭ, unŭ regimŭ reacţionarŭ în Ungaria nu numai, că e posibilŭ, dér este necesarŭ, ba contéză şi la conlucrarea partidei „liberale" după cum se numesce partida guvernamentală maghiară.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 22 Februarie — Tabla regéscă din Dobriţinŭ a urcatŭ pedépsa dictată lui *Lucaciu* în ultimulŭ sĕu procesŭ de calumniă dela 2 lunĭ **la 4 lunĭ închisóre** comună şi 300 fl. amendă.

Convocare.

Onoratele Dómne membre ale Reuniunei femeilorŭ române din locŭ se învită prin acésta la o *adunare generală estraordinară*, ce se va ţiné **Sâmbătă** în 13 (25) l. c. la órele 3 p. m. în sala cea mare din edificiulŭ şcólelorŭ.

Obiectulŭ adunării: afacerea cu statutele Reuniunei.

Onoratele Dómne suntŭ rugate, a se presenta într'unŭ numĕrŭ câtŭ se póte de mare, ca sĕ se pótă resolva afacerea acésta atâtŭ de importantă pentru Reuniunea nóstră şi atâtŭ de urgentă din causa terminului statoritŭ de înaltulŭ ministeriu de interne pe finea lunei curente st. n.

Braşovŭ, 11 (23) Februarie 1893.

Agnes Duşoiu, preşedintă. *Lazarŭ Nastasi*, actuarŭ.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulu pieței Brașovŭ

din 23 Februarie st. n 1893.

Bancnote românescĭ	Cump.	9 52	Vênd.	9 53
Argintŭ românescŭ	„	9.44	„	9.48
Napoleon-d'orĭ	„	9.58	„	9.62
Lire turcescĭ	„	—.—	„	—.—
Seris. fonc. „Albina“ 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Imperialĭ	„	—.—	„	
Galbinĭ	„	5.60	„	5 65
Ruble rusescĭ	„	—.—	„	—.—
Mărcĭ germane		58.70	„	59.10

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 22 Februarie st. n 1893.

Renta de aurŭ 4%	115.95
Renta de hârtiă 5%	——
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	123.25
dto argintŭ	102.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [prima emisune	120 40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungara (3-a emisiune)	—.-
Bonurĭ croato-slavone	.—
Bonurĭ rurale-ungare	96.15
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	97 50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	152.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	145 —
Renta de argintŭ austriacă	99 20
Renta de hârtiă austriacă	98.75
Renta de aurŭ austriacă	1 8.30
Losurĭ din 1860	150.
Acțiunile băncei austro-ungare	990.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr	392.75
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	330.40
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.67

Napoleon-d'orĭ	9.64½
Mărcĭ 100 împ. germane	59.30½
Londra 10 Livres sterlinge	121 30

ABONAMENTE
la
„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulŭ abonamentuluĭ este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe șese lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe șese lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Dumineca.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe șese lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ . . . . 8 francĭ.
Pe șese lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ
pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1892.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată
Viena	10.00	8.05		2.15
Budapesta	8.25	1.55	5.50	9.15
Szolnok	11.38	4.14	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.53	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53 4.—	7.08 7.15	1.50 2.24	2.12 2.19
Mezö-Telegd	4.30	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		4.07	
Bucia	0.00	0.—		
Ciucia	6.31	9.07	4.53	4.17
Huedin	7.12	9.37	5.32	4.50
Stana	7.29		5.48	
Aghiriș	7.49		6.08	
Gârbău	8.01		6.24	
Nădĕșel	8.14		6.39	5.42
Clușiu	8.29 8.46	10.37 11.10	6.59 8.20	5.55 6.18
Apahida	9.03	11.32	8.45	6.34
Ghiriș	10.08	12.50	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.25	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.43	11.17	
Vințul de sus	11.04	1.52	11.26	
Aiudŭ	11.28	2.18	11.54	8.22
Teiușŭ	11.45 12.13	2.40	12.18 12.58	(8.38 (8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blașiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copșa mică	1.51 2.12		2.48 3.03	(9.48 (9.50
Mediașŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighișóra	3.46		4.49	11.04
Hașfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apața	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Brașovŭ	8.—	Tren de pers. 11.—	10.05 Tr. ac. 5.15	(2.09 (2.19
Timișŭ		12.26	5.57	3.01
Predealŭ		1.11	6.29	3.31
Bucurescĭ		8.35	12.10	9.15

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.40		8.50	Tr. ac. 4.45
Predealŭ	1.12		5.16	9.12
Timișŭ	1.42		5.57	9.41
Brașovŭ	2.18 2.48	4.20 4.48	6.58	10.17 7.23
Feldióra	3.19	5.07		8.03
Apața	3.40	5.42		8.37
Augustinŭ	3.56	6.09		9.04
Homorodŭ	4.29	6.55		9.46
Hașfalĕu	5.34	8.23		11.03
Sighișóra	5.54	8.53		11.29
Elisabetopole	6.21	9.31		12.06
Mediașŭ	6.42	10.09		12.37
Copșa mică	6 55 6.57	10.31 10.47		12.53 1.18
Micăsasa		11.06		1.39
Blașiu	7.31	11.42		2.13
Crăciunelŭ		11.57		2.27
Teiușŭ	8.— 8.07	12.28 1.08	12.54	2.49 3.47
Aiudŭ	8.24	1.35	1.23	4.07
Vințul de sus		2.05	1.51	4.28
Uióra		2.13	2.00	2.34
Cucerdea	8.54	2.31	2.08	4.52
Ghirișŭ	9.23	3.18	3.—	5.26
Apahida		4.45	4.23	6.34
Clușin	10.45 11.01	5.14 6.14	4.48 5.25	6.52 7.40
Nădășelŭ		6.29	5.43	8.50
Ghîrbău		6.53		8.05
Aghirișŭ		7.02	6.07	8.19
Stana		7.28		8.43
B. Huiedin	12.47	7.53	6.39	9.12
Ciucia		8.31	7.08	9.51
Bucia		8.51		9.56
Bratca	1.26	9.10	7.47	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.13	11.17
Oradea mare	2.18 2.25	10.44 11.04	8.38 8.43	11.51 12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.05	2.24
Szolnok	5.23	3.31	11.46	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.50	8.40
Viena	1.55	3.00	7.20	6.20

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Viena	10.00	8.05	2.15
Budapesta	8.10	1.56	9.30
Szolnok	11.04	4.02	1.05
Aradŭ	3.45 4.30	6.57 T. d. per. 2.34	5.24 5.46
Glogovațŭ	4.42	2.54	5.57
Gyorok	5.03	3.34	6.19
Paulișŭ	5.14	3.58	6.30
Radna Lipova	5.32	4.20	6.48
Conop	5.56		7.12
Bĕrzova	6.12		7.27
Soborșinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.35
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicĭca	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	10.00		10 19
Orăștia	10.25		10.50
Șibotŭ	10.44		11.16
Vinț. de josŭ	11.58		11.44
Alba-Iulia	11.29	7.05	12.06
Teiușŭ	11.56	7.40	12.38

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Teiușŭ	3.04		1.38
Alba-Iulia	3.40		2.19
Vinț. de josŭ	4.58		2.36
Șibotŭ	4.20		3.03
Orăștia	4.42		3.30
Simeria (Piski)	5.43		4.17
Deva	5.59		4.33
Branicĭca	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.54
Soborșinŭ	8.03		6.24
Bĕrzova	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.28	7.46
Paulișŭ	9.58	5.50	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8.08
Glogovațŭ	10.34	7.01	8.30
Aradŭ	10.46 11.18	7.20 8.20	8.40 9.05
Szolnok	4.15	11.15	2.21
Budapesta	7.25	1.20	5.50
Viena	6.20	7.20	3.—

Simeria (Piski) Petroșenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.23	4.58
Hațegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	1.21	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Banița	9.21	3.19	8.04
Petroșenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	6.—	10.50	6.20
Banița	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Hațegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.15	11.30	5.58
Vinga	7.32	12.47	6.46
Timișóra	8.42	2.04	7.39

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	8.—	1.11	8.15
Vinga	9.02	2.46	9.46
Aradŭ	9.44	3.50	10.55

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.48	10.35	3.40	10.24
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirișŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirișŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	8.15	3.15
Sighișóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.45
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	7.03

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagu-Budateleсŭ	6.48
Bistrița	9.59

Bistrița—Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	1.16
Țagu-Budateleсŭ	4.15
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7.21

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa mică	3.—	10.57	7.10
Șeica mare	3.31	12.22	7.43
Loamneș	4.15	12.40	8.27
Ocna	4.46	12.50	8.59
Sibiiu	5.10	2.26	9.23

Sibiiu—Copșa-mică

Sibiiu	7.35	4.49	10.17
Ocna	8.02	5.09	10 43
Loamneș	8.30	5.32	11.09
Șeica-mare	9 05	5.59	11.40
Copșa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oșorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.35	8.20	2.41
Ludoș	3 26	9.11	3.27
Oșorheiu	5.07 5.50	11.39 12.20	5.14 5.3
Regh.-săs.	7.15	1.15	7.15

Regh.-săs.-Oșorh.-Cucerdea

Regh.-săs.	3.44		3.22
Oșorheiu	5 14 5.20	9.35 10.05	5.05 5.54
Ludoș	7.—	12.31	7.41
Cucerdea	7.47	1.15	8.25

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.56
Cerna	11.13	5.03	10.08
Hunedóra	11.48	5.38	10.32

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Brasov—Zĕrnești

Brașov	8.35	4.55
Zĕrneștĭ	10.28	6.36

Zĕrnestĭ—Brașov

Zĕrnescĭ	5.00	12.20
Brașov	6.29	1.44

Brașov—Ch.-Oșorheiu.

Brașovŭ	8.50	3.10
Uzonŭ	9.43	4.23
S.-Georgiu	10.32	5.03
C.-Oșorheiu	12.54	7.26

Ch.-Oșorheiu—Brașov.

Ch.Oșorheiu	4.30	2.45
S.-Georgiu	6.53	5.30
Uzonŭ	7.00	5.45
Brașovŭ	8.25	7.26

Nota: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU.